

UKA 2015/7

Tillie Martinussen

30/9 2015

2016-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut.

(Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq)

(Siullermeernera)

Ukioq manna aappassaa maani nikorfavunga Aningaasanut Inatsisissaq oqaaseqarfigissallugu. Tamatumuuna 2016-mut tunngasoq.

Demokraatini neriuutigaarput tamatumuuna piffissaq atornerussagipput aaqqiissutissanik nassaarniarluta, qanoq iliorluta ineriartortitsinnaassanerluta, qanoq iliorluta iluarsartuussinerit amerlanerpaat isumaqatigiissutigisinnaanerat nassaariniarlugu aamma aningaasartuutit isertitallu pillugit nutaanik nassaarniarluta - qaammatit pingasut sisamat matuma siorna pisunut naleqqiullugu.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu missingersuummi koruunit atukkagut tamarluinnaasa pillugit immitsinnut aperisariaqarpugut; siunertaqarnerseq? Pisariaqarpa?

Suliariumannittussarsiuussisinnaavugut, namminersortunngorsaassaagut, inissitsiterissaagut imaluunniit pitsanngorsaassaagut?

Aningaasaqarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit ukioq manna nalunaarusiaminni sakkortuuliorput oqaluttuulluta pimoorussisariaqalersugut. Iliuuseqartariaqalerpugut. Siunertat kusanartut amerlasimaqaat. Iliuuseqartoqarpiannngilarli. Ullumi maniittugut akisussaaffik ersupparput. Matuma Inatsisartut ataatsimiittarfiata avataaniittut peqatigalugit. Igalaap illuatungaaniittut. Taakku pillugit sulissaagut - suleqatigalugillu.

Isumaqarpunga innuttaasut amerlanerpaartaat misigisimasut, politikerit taamatut oqaluttut asuli, imaqanngitsunik aamma nalullugu qanoq iliortoqassanersoq. Partii sorliugaluarpalluunniit.

Isumaqarpunga innuttaasut tatigiunnaaraatigut. Tatigineqaqqilissagutta kisitta apeqqutaavugut. Qalliuniunneq atornagu kisianni sulinitsigut, ilumoorpoq nerriviup qaanut qaqqillugu.

Naammattunik pissaqanngilagut. Taamaaqqajannngilaq. Taama ajornanngitsigisumik annernartumillu aamma oqaatigineqarsinnaavoq.

Demokraatini nalunngilarput akileraarutip qaffannissaa qaqinneqarnikuusoq - uangutsinnulli paasissaanngilaq. Iluqautaanaviannngilaq pitsanngorsaaniarnitsinnut, aaqqissuussinerup pioreersup allanngortinniarnernanut soorlu Aningaasarsiorneq pillugu Isumasioqatigiinnit oqaatigineqartutut imaluunniit ineriartornermut uummarissaataanaviannngilaq. Allatut ajornartumik sipaaqqittariaqarpugut, akileraarutit qaffannissaat iluarsissutaanngilaq. Akissaqassuserput naapertorlugu ingerlasariaqarpugut.

Suli sipaarnerusinnaavugut - Namminersorlutik Oqartussani - pitsaassuseq ajorseriartinnngikkaluarlugu. Ilaatigut aaqqissuussinerup minnerulersinneratigut pisortallu ingerlatsinerannik, nunap inuttussusianut naleqqiullugu annertuvallaarujussuartumik, naleqqussaanerunikkut. Tamanna pisinnaavoq pisortat ingerlataasa ilaanni namminersortunngorsaaniikkut, pisortat ingerlattagaanik iluamik isumagisinnaanngisatsinnik suliariumannittussarsiuussinikkut. Aamma aningaasartuutigut tamaasa qimerlooqqissaartariaqarpagut soorlu Danmarkimi akimarngit aqquusernganni illorsuaatigut qiviarsinnaavagut.

Ataatsimut isigalugu isumaqarpugut inatsisitigut qilersungaannngitsut kontot 2 procentimik annikillisarneqarsinnaasut - sipaartoqarsinnaanngippat matusineq atorlugu - taamaasiorlatalu qularnaarlugu sivisuup ingerlanerani pitsanngorsaanissaq, qajassuartumik. Pingaarnersiuiineq ilutsinni pisinnaavoq, kikkulli tamarmik assigiimmik sipaarfigalugit.

Sipaanngitsoorsinnaanngilagummi.

Sipaaruteqarnissaq pisariaqarpoq, kisianni ajornartorsiut aqqusaagarput sipaarnerrinnakkut aningorneqarsinnaanngilaq. Ineriartorneq uummarissartariaqarparput. Demokraatini isumaqarpugut ilaatigut ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat oqilisaavigineqarsinnaasut,

nalikilliliinissamut periarfissat pitsanngorsarneqarsinnaasut, 2013-mi januaarimi ajorseriaatit atuutilersut atorunnaarsillugit.

Isumaqarpugut suliffiit iluanaarutaat aningaasaliissutigeqqinneqartartut, sullivinnut tuttillugit tamatuma ineriartorneq uummarissassavaa suliffiillu amerlanerit pilersillugit. Aamma imaassinnaavoq nunami maani suliffiit anginngitsunnguit amerlanerit ingerlaqqinnissaminnut tungavissarissaarnerulissasut.

Aamma suli kissaatigaarput Naalakkersuisut namminersortunngorsaasussamik ataatsimiititarsualiussasoq, misissueqqissaartussamik namminersorlutik oqartussat suliffiutaannik aamma pisortat suliffiutaannik siunertaralugu innersuussinissaq, suliffeqarfiit sorliit namminersortunngorsarneqarsinnaanerit pillugu.

Demokraatini paaseqqipparput Aningaasanut Inatsimmi Visit Greenland (eqqumiitsuliornermik misigisassanillu ineriartortitsivik) 1,6 millioner koruuninik arsaarniarneqartoq. Taakku aningaasat Inuussutissarsiornermut Naalakkersuisoqarfimmi kontomut nutaamut 64.10.27-mik normulimmut inissinniarneqarput taasamut Inuussutissarsiutinut ineriartortitsineq aamma pilerisaarinermut suliat.

Konto taanna aningaasartaqarpoq katillugit 8 millioner koruuninik. Demokraatini piumasarissavarput minnerpaamik 1,6 millioner koruunit kontorisisaannut utertinneqassasut, Visit Greenlandimut tamakkiisumik oqartussaaffigilersillugit.

Tamatuma saniatigut eqqarsarnartoqartipparput Naalakkersuisut pisortat allaffeqarfiat allisarniarmassuk suliani kontumut taaneqartumut Inuussutissarsiornermullu Naalakkersuisoqarfiup ataaniittumut 4 millioner koruuninik aningaasaliinikkut. Aningaasat taakku sipaartariaqarput, konto peertariaqarpoq aamma kontot allat taavalu kontonut allanut konto 64.10.27-mut aningaasaleeqataasunut aningaasat uterteqqinneqartariaqarput.

Aningaasarliornerup qeqqaniinnitta saniatigut aamma Kalaallit Nunaat allanik ajornartorsiuteqarpoq. Immaqa ajornartorsiornitsinnut pisooqataasunik. Meeraqarpoq kinguaassiutitigut atornerlunneqarnissaminnut, paarinerlunneqarnissaminnut

sumiginnagaanissaminnullu illersorneqanngitsunik. Inuiaqatigiinnut tamanna qanoq akeqarpa? Isumaqarpa? Nunarsuup sinneranut naleqqiulluta nunatsinni imminut toquttartut amerlanersaapput. Inuiaqatigiinnut tamanna qanoq akeqarpa? Isumaqarpa? Erloqineq matutta silataaniittoq maannakut iluarsisinnaanngisarput, inooqataaffigisinnaanngisarput, ilioriusissaqarfiginngisarput. Isumaqarpa?

Tamanna tungavigalugu eqqarsarpugut Landskarsi ingerlalluaqqilertariaqartoq, iliuseqarasuarnerinnakkuunngitsaq kisianni qimunnikkut, inuiaqatigiinni ikiorsiinissaq pisariaqartinneqartoq mattunniarnagu. Tamanna pinaviannigilaq artukkiinikkut akileraarusersuinikkulluunniit taamaallaat pisinnaavoq sipaarnikkut nutaamillu eqqarsarnikkut. Demokraatini isumaqarpugut piffissanngortoq eqqarsarluarnissamut, qanoq iliorluta ineriartortitsisinaanersugut, namminersortut qanoq iliorluta amerlisarsinnaanerigut, meeqqat inuusuttullu qanoq iliorluta ilinniagaqalersissinnaanerigut, qanoq iliorluta ikiuiguarsinnaanerisugut, ikiorsiissutit qanoq agguartassanerigut, pisortat ikiorsiissutaat pisariaqartitsivissortunut taamaallaat tuttaleqqullugit, inunntut imminnut ikiorsinnaanatik anniartunut

Iluarsartuussinissaq pisariaqartilluinnarparput; tassa ingerlaatsigut nutaamik eqqarsaatigisariaqarpagut. Uangut politikerit immitsinnut annertunerusumik piumaffiginissarput pisariaqarpoq, aalajangiisariaqaratta, nuanniikkaluarpataluunniit, Landskarip siunissaa qularnaarumallugu taamaasillutalu nunatta. Qanorluunniit isiginngitsuusaartigaluarutsigu inuiaqatigiit 36-37 procentii kisimi ilinniarsimasuupput, inuiaqatigiinni ajornartorsiutilippassuaqarpoq ikiortariaqartunik, utoqqaat amerliartorput aamma allarpassuit suliassat artornartut siunitsinniipput.

Kisitta tamaasa iluarsisinnaanngilagut.

Kommunit suleqatigisariaqarpagut, ilinniarsimasut iluaqatigisariaqarpagut aamma landskarsi qivaraangatsigu tamakkiisumik isiginnittariaqarpugut. Suut tamarnik ataqatigiittariaqarput aamma nutaanik isertitassarsiortariaqarpugut. Isertitsissutaasinnaasunik amerlanernik ineriartortitsisariaqarpagut.

Suliassaq oqittuinnaq siunitsinniingilaq, ineriartortitsisussanut aningaasaliisariaqarpugut, tunguineq annikillisiaqarparput aamma siunissami aalajangiinerit arlalissuit pisariaqarput. Ipuummerluta periarfissat neriunartullu silatusaarluta nalilersortariaqarpagut. Partiip qanoq qalipaateqarnera aallaaviginagu.

Soorunami neriuppugut inunnik sullissisut sipaarfigineqassanngitsut, tassa innuttaasunik sullissisut eqqornerlunneqassanngitsut, kisiannili pisortat allaffissornerat sipaarutissanik ujarlerfigineqassasoq. Imaassinnaavoq atorfiit ilaat inuttassarsiuuteqqittariaqanngitsut, imaassinnaavoq suleqatigiisit kinguartikkallarneqarsinnaasut, pisortat atorfiit inutaleqqittariaqanngitsut imaluunniit suleriaatsit pitsanngorsarneqarsinnaapput allanngortillugilluunniit, suliataq namminersortunut suliarisassanngortinnerisigut.

Sukanganerusumik sukaterisariaqarpugut. Kalaallit Nunaanni ullumikkut piviusut taamaapput. Aningaasaqarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit taama oqarput, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat taama oqarpoq, kikkut tamarmik taama oqarput. Uangut kisitta apeqqutaavugut malitseqartinnissaanut - akisussaassuseqarnerpullu takutillugu.

Demokraatini isumaqarpugut tamanna isumaqarluartoq.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuutip aappassaaneerneqannginnerani Aningaasaqarnermut Ataasimiititami oqaluuserineqassasoq innersuussutigaarput.